

ЗИМОВІ СВЯТА: СПАДЩИНА ПОКОЛІНЬ

Святвечір та Різдво

Саме Різдво вважалося головним святом зими в Україні. Але перш ніж відзначати його, важливо було ретельно підготуватися. Напередодні свята прикрашали будинок, купували новий одяг, посуд тощо. Різдвяні свята в Карпатах та інших регіонах країни починалися зі Святвечора. Цього дня, ще до сходу сонця, господині запалювали «новий вогонь» із дванадцяти дров, заготовлених за дванадцять днів до Різдва. Сім'я збиралася за багатим столом, на якому були дванадцять пісних страв. У різних частинах України їхня кількість могла відрізнятися, але незмінними від Закарпаття до Слобожанщини були й залишаються узвар і ситна кутя.

Вертеп

Український вертеп відомий з 17 століття. Раніше він являв собою двоповерховий ляльковий театр, який розважав дітей і дорослих. З часом вертеп перетворився на вуличний театр. У радянські часи Різдво і вертеп були суворо заборонені — як релігійне явище і як публічне. Він зберігся переважно у західній, центральній та північній Україні.

Новий рік та обрядова магія Маланки

Новий рік в Україні відзначають не менш яскраво, ніж Різдво, а свято Маланки пов'язано з містичними обрядами. Це створює атмосферу таїнства та чаклунства. З 2023 року ці зимові свята відзначають в останній день старого та перший день нового року, тобто 31 грудня та 1 січня. Маланка — символ оновлення часу та можливості передбачити майбутнє. Тому цього дня часто молоді дівчата ворожили на судженого. Крім того, на свято щедрувальники вирушали по хатах у супроводі ряженого козою. Маланка також вважається сприятливим часом для сватання. Вважається, що якщо дівчина цього дня дасть згоду на шлюб, сім'я буде міцною, а життя подружжя — радісним і багатим.

В усіх народів світу існує повір'я, що той, хто забув звичаї своїх батьків, буде покараний людьми й Богом. Така людина блукає світом, як блудний син, і ніде не може знайти собі притулка та пристановища, бо вона загублена для свого народу. Традиції, як неписані закони народжуються разом із народом і передаються з покоління в покоління, тобто стають традиційними. Тому ми не повинні їх забувати.

Святий Миколай: подарунки з душею

Зимові народні свята беруть свій початок 6 грудня за григоріанським календарем. У 2023 році Україна перейшла на новоюліанський календар який практично у всьому збігається з григоріанським. Тому цього дня країна святкує день Святого Миколая. Ця свята людина стала символом доброчесності та безкорисливої допомоги. Народившись у Патарі, на території нинішньої Туреччини, він, попри заможе походження, обрав шлях священника та єпископа. Святий Миколай став прототипом волонтера, воліючи таємно допомагати нужденним.

Дідух: символ достатку

Якщо сьогодні ялинка є невіддільним атрибутом Нового року, то раніше замість неї споруджували дідуха. Оберіг створювався під час збирання врожаю зі снопа. Для його виготовлення використовували колоски пшениці, вівса, льону або жита. Дідух символізував достаток, урожай та процвітання. Його встановлювали в кутку навпроти печі, а після Водохреща спалювали. Такий ритуал сприяв не лише оновленню — таким чином ще й підтримували зв'язок із предками.

У ЦЬОМУ ВИПУСКУ:

- *Зимові свята: спадщина поколінь* 1
- *Новини листопада та грудня* 2-3
- *Вітаємо з Різдвам Христовим та прийдешнім Новим роком !* 4

НОВИНИ ЛИСТОПАДА

Відзнаки для юних дослідників

14 листопада учні Сокальської Малої академії наук учнівської молоді імені Ігоря Богачевського стали учасниками та призерами престижних всеукраїнських наукових заходів. Сертифікати II Всеукраїнської учнівської конференції з історії «СпільноІСТОРІЯ» 2025, «Творці історії» отримали: Анастасія Царинська, Роман Сидор, Діана Нідзельська, Лідія Бойко, Андріана-Христина Бик.

Також у місті Миколаєві впродовж двох днів тривала XVI Всеукраїнська конференція «Мій рідний край, моя земля очима сучасників», у якій із власними дослідженнями виступили юні науковці Сокальської МАН: Тимчук Максим, Сташкевич Анна-Марія, Підгайна Евеліна, Стандричук Анна, Нідзельська Діана, Космина Ігор, Налоговська Анна, Бик Андріана-Христина, Шульган Аліна, Гарасимчук Евеліна, Зданевич Світлана, Ключковська Єлизавета-Катерина, Бачинська Іванна, Чернявська Дарина, Терех Зоряна.

Усі доповіді отримали високу оцінку журі. Учасники впевнено презентували роботи, відповідали на запитання та здобували досвід публічних виступів. Наукові керівники та батьки пишаються досягненнями своїх вихованців. Тези дослідницьких робіт будуть опубліковані у тематичному збірнику.

Слухачі Сокальської МАНУМ на всеукраїнській конференції «Мій рідний край, моя земля очима сучасників»

Науково-практична конференція до 160-річчя

Андрея Шептицького

20 листопада у Сокальській Малій академії наук відбулася учнівська науково-практична конференція, присвячена 160-й річниці від дня народження митрополита Андрея Шептицького. Слухачі МАН представили ґрунтовні доповіді та презентації про життєвий шлях, родину та багатогранну діяльність видатного українського діяча. Підготували учнів педагоги Сокальської МАН та вчителі Сокальської ЗШ I–III ступенів №4. Із змістовними доповідями і презентаціями про життя, родину та різноветковну діяльність митрополита виступили слухачі МАНУМ: ПІДЛЯК Христина, ПАВЛИК Дарія, РИБАК Софія, ПРОЦЬ Юлія,

СЕКЛІЙ Наталія, ЗДАНЕВИЧ Світлана, БУБЕЛА Марія, НАЛОГОВСЬКА Анна, МИКИТЮК Віта, ЧЕРНЯВСЬКА Дарина, АРДЛАН Євгенія, ПОЛІЩУК Діана, НІДЗЕЛЬСЬКА Діана, ЧЕСАК Марта. Підготували учнів до конференції педагоги МАН: ДЕЛЕНКО Світлана Петрівна, КРОВІЦЬКА Лариса Ярославівна, МИХАЛЮК Мирослава Ярославівна, ФЕДУНЬ Надія Степанівна, ЦАРИНСЬКА Мар'яна Орестівна, БИК Мирослава Богданівна, БАГРІЙ Мирослава Степанівна, МУСІЙ Світлана Степанівна, ДЕМКОВИЧ Евеліна Романівна та вчителі Сокальської ЗШ I–III ступенів №4 ГОПЕНКО Оксана Йосипівна та БІЛИК Світлана Геннадіївна. Логічним доповненням конференції стало патріотичне музичне обрамлення у виконанні БІЛИК Діани.

Нехай приклад любові Андрея Шептицького до людей, Бога і України — буде зразком для наслідування для наших дітей.

Учнівська науково-практична конференція

Знайомство зі світом науки

28 листопада учні 8 класу Стенятинської ЗШ I–III ступенів відвідали Сокальську Малу академію наук учнівської молоді. Під час екскурсії школярі дізналися про діяльність академії, сучасні наукові напрями, інноваційні проекти та можливості для розвитку. Такі зустрічі мотивують молодь, допомагають визначитися з інтересами та відкривати власні таланти. Гості подякували колективу МАН за гостинність, професіоналізм і натхнення.

Науї гості

НОВИНИ ГРУДНЯ

Лідер позашкільної освіти Львівщини – 2025

6 грудня колектив КЗ «Сокальська Мала академія наук учнівської молоді імені Ігоря Богачевського» вдруге отримав почесну відзнаку «Лідер позашкільної освіти Львівщини – 2025» — цього року одразу в трьох номінаціях. Ця нагорода стала підтвердженням системної праці педагогів, активності вихованців і підтримки батьків та партнерів. Колектив закладу демонструє високі стандарти освіти, формує лідерство, громадянську позицію та інноваційне мислення молоді.

Вітаємо з почесним визнанням усіх причетних до спільного успіху та бажаємо подальшого розвитку, сили і невичерпної енергії!

Всеукраїнська етнологічна конференція

10 грудня слухачі Сокальської МАН взяли участь у VII Всеукраїнській краєзнавчо-етнологічній конференції «Завжди в народі буде жити, що серце серцю передасть...», яка проходила онлайн. Серед 191 учасника з 22 областей України всі представники Сокальщини були відзначені журі за високий рівень досліджень, якісні презентації та глибокий інтерес до традицій рідного краю. Щира вдячність за успішну презентацію дослідницько-пошукових робіт нашим юним науковцям: ПОЛЩУК Діані ВОРОБЕЦЬ Дарії КЛЮЧКОВСЬКІЙ Єлизаветі-Катерині СТАНДРИЧУК Анні ЗДАНЕВИЧ Світлані НАЛОГОВСЬКІЙ Анні КОВАЛЬЧУК Оксані ГАРАСИМЧУК Марті СОЛДАТ Христині ГАВРИЛІВ Лідії ТЕРЕХ Зоряні СТАШКЕВИЧ Анні-Марії. Учасників підготували вчителі Сокальської МАНУМ імені Ігоря Богачевського: Світлана МУСІЙ, Мирослава БАГРІЙ, Мар'яна ЦАРИНСЬКА. Дякуємо ЗСУ за можливість розвиватися, набувати нових знань та пізнавати світ.

Наші юні науковці

Герої не вмирають!

12 грудня відбулася III історико-краєзнавча акція «Славетні сини та дочки Сокальщини! Герої не вмирають!». У пошуковій роботі взяли участь учні із 18 закладів загальної середньої та позашкільної освіти Сокальської міської ради. Було досліджено матеріали та спогади про 60 загиблих Героїв громади кінця 2024 та 2025 років. Загальна кількість учнівської молоді, яка взяла участь в Акції – 61, науковий супровід здійснювали 49 педагогів.

Перед початком захисту пошукових робіт, до присутніх звернувся начальник відділу освіти, молоді та спорту Сокальської міської ради Леся Ковалишин та директор Сокальської МАН учнівської молоді ім. І. Богачевського Світлана Мусій. Учні та педагоги закладів освіти, які підготували пошукові матеріали про Героїв Сокальщини, отримали пам'ятні нагороди, грамоти та подяки. Захід відбувся на виконання Програми «Національно-патріотичного, військово-спортивного виховання та підготовки молоді до служби в Збройних силах України на 2021 – 2025 роки» Сокальської міської ради та з метою виховання у молодого покоління поваги та бережливого ставлення до історичної спадщини українського народу, вшанування пам'яті Героїв Сокальської міської територіальної громади.

Дякуємо кожному, хто береже пам'ять про наших Героїв!

Слава Україні! Герої не вмирають!

Вітання з Різдвом Христовим

СТОР.4

Листопад-грудень

ІНТЕЛЕКТ

Наші реквізити:

80000, м. Сокаль

Львівська обл.

вул. Шептицького, 90

**МАН—це
хороша школа
Самопізнання,
Саморозвитку,
Самопідготовки**

Газета “ІНТЕЛЕКТ” виходить друком з 2011 року.

Поширюється у Сокальській Малій академії наук учнівської
молоді

Головний редактор: Демкович Евеліна

Адреса редакції: м. Сокаль, вул. Шептицького, 90, Львівська
обл.

При підготовці номера використовувались власні матеріали,
а також матеріали інформаційних агентств і ресурсів всевіт-
ньої мережі Інтернет. Відповідальність за зміст і достовір-
ність опублікованих даних несуть автори публікацій.

*Листопад і грудень стали для нашої спільноти часом важливих подій і
спільних здобутків. Учні гідно представляли Сокальщину
на всеукраїнських наукових заходах, пізнавали історію рідного краю,
вшанували пам'ять Героїв та відкривали для себе світ знань.*

*Щиро дякуємо педагогам, учням, батькам і партнерам за спільну
працю. Найбільша вдячність — Збройним Силам України, які дають
нам можливість жити, навчатися і творити майбутнє.*

*З Різдвом Христовим та прийдешнім Новим роком!
Нехай у кожній оселі буде щастя, спокій і надія.*